

1D1404, C1
Afdeling en nummer

RIJSWIJK (ZH)

O.K.N. 137432

7 SEP. 1967

DE MINISTER VAN CULTUUR, RECREATIE EN MAATSCHAPPELIJK WERK
EN

DE MINISTER VAN VOLKSHUISVESTING EN RUIMTELIJKE ORDENING

Overwegende, dat de oude kern van Beesd een beeld oplevert, dat van belang is wegens zijn schoonheid en karakter;

Gelet op artikel 20 van de Monumentenwet;

Gehoord de Monumentenraad, de raad van de gemeente Beesd, Gedeputeerde Staten van Gelderland en de Rijksplanologische Commissie;

B E S L U I T E N:

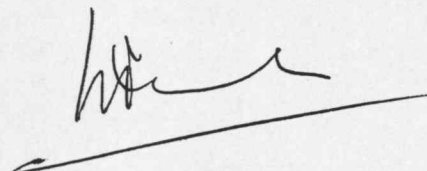
Het gebied in de gemeente Beesd, zoals is aangegeven op de bij deze beschikking behorende tekening nr. 062 en zoals omschreven in de toelichting bij deze beschikking, aan te wijzen als dorpsgezicht in de zin van artikel 20 van de Monumentenwet.

Van deze beschikking, waarvan mededeling zal worden gedaan in de Nederlandse Staatscourant, zal afschrift worden gezonden aan de Monumentenraad, de raad van de gemeente Beesd, Gedeputeerde Staten van Gelderland en de Rijksplanologische Commissie.

DE MINISTER VAN CULTUUR, RECREATIE
EN MAATSCHAPPELIJK WERK, a.i.

(Dr. G.H. Veringa).

DE MINISTER VAN VOLKSHUISVESTING
EN RUIMTELIJKE ORDENING,

BEEESD, gemeente Beesd.

Toelichting.

Het te beschermen dorpsgezicht omvat het op de bijgevoegde kaart (Rijksdienst voor de Monumentenzorg tek. nr. 062) door een stippe lijn omgrensde gebied.

Het dorp Beesd, gelegen op de noordelijke oever van de Linge, kan gelden als een gaaf voorbeeld van het gestrekte dorpsstype, dat in het rivierkleigebied is ontstaan. Kenmerkend voor deze soort is de min of meer regelmatige aanleg van gestrekte vorm, die een gevolg is van het feit dat de nederzetting ontstond op de langgestrekte stroomruggronden. Het type bestaat over het algemeen uit een hoofdstraat met één of twee evenwijdig daarmee lopende achterstraten; in Beesd zijn het er twee, met een onderlinge afstand tussen hoofdstraat en achterstraat variërend van 60 tot 75 meter.

De hoofdstraat van Beesd, genaamd Voorstraat (een benaming die reeds in de 14e eeuw voorkomt) is circa 700 meter lang en loopt evenwijdig aan de Linge. Over de gehele lengte is de brede straat voorzien van een dubbele rij geschoren linden, die het straatprofiel in drie banen verdeelt. De karakteristieke beplanting en de merendeels aaneengesloten bebouwing aan weerszijden accentueren de lengte-indeling. De bebouwde erven noordelijk van de Voorstraat worden aan de achterzijde begrensd door de Middenstraat; op gelijke wijze strekken de erven aan de noordkant van de Middenstraat zich uit tot de Achterstraat. De drie straten, die vorksgewijs op elkaar aansluiten, zijn onderling door dwarswegen verbonden.

De bebouwing bestaat in hoofdzaak uit woningen, die zijn samengesteld uit begane grond, 1e verdieping en een kap; zij dateren over het algemeen uit de 18e en 19e eeuw. Enkele hebben individueel betekenis als monument. De overige voegen zich door hun eenvoudige architectuur uitstekend in het straatbeeld. Een dominerend monument vormt de imposante, uit de 15e eeuw daterende toren van de Nederlands Hervormde kerk aan de noordzijde van de Voorstraat. Voorts is een aantal boerderijen van bijzondere waarde zoals de panden Voorstraat 103-117-118 met een T-vormige plattegrond en Voorstraat 7 met een plattegrond in L-vorm. Boerderijen van een dergelijk type werden eertijds veelvuldig in de rivierkleidorpen aangetroffen.

In zijn samenstellende delen is de Voorstraat van een niet te onderschatten historische en schoonheidswaarde. De gehele aanleg vormt een waardevol stedenbouwkundig monument. Het behoud van het oudheidskundig belangrijkste gedeelte van het dorp is derhalve van algemeen belang. Als omgrenzing van het te beschermen gebied zijn de achtergrenzen aangehouden van de ter weerszijden van de Voorstraat gelegen erven.

De voorgestelde bescherming beoogt in de eerste plaats het behoud van het straatprofiel van de Voorstraat met de beplanting aan deze straat. In de tweede plaats zal zij ten aanzien van de bebouwing erop moeten zijn gericht dat wijzigingen het karakter niet zullen aantasten.

Voorburg, april 1965.